

**Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí
Slovenskej republiky**

**ZAMERANIE BILATERÁLNEJ
ROZVOJOVEJ SPOLUPRÁCE
SLOVENSKEJ REPUBLIKY NA ROK 2015**

Bratislava 11. december 2014

Obsah

1.	Úvod.....	2
2.	Plánované aktivity rezortov v oblasti bilaterálnej rozvojovej spolupráce v roku 2015.....	3
3.	Programy bilaterálnej rozvojovej spolupráce v roku 2015.....	6
	Príloha č. 1 Indikatívne výdavky na bilaterálnu oficiálnu rozvojovú pomoc na roky 2015 – 2017 (vybrané rezorty).....	11
	Príloha č. 2 Indikatívny rozpočet podprogramu 05T0A (MZVaEZ SR) na rok 2015.....	12
	Príloha č. 3 Akčný plán pre plnenie úloh vyplývajúcich z Národnej stratégie pre globálne vzdelávanie na rok 2015.....	13
	Príloha č. 4 Zoznam skratiek.....	22

1. Úvod

V roku 2014 dosiahla SR dôležitý posun pri skvalitňovaní strategického rámca rozvojovej spolupráce. V januári 2014 schválila vláda SR v poradí tretiu Strednodobú stratégiu rozvojovej spolupráce SR na roky 2014 - 2018 (ďalej len Strednodobá stratégia)[1]. SR začala naplňať požiadavky a odporúčania Výboru OECD pre rozvojovú pomoc[2] (Development Assistance Committee - DAC), členom ktorého sa stala v septembri 2013. S cieľom znížiť fragmentáciu aktivít rozvojovej spolupráce bol znížený počet prioritných krajín z 19 na 10 a podrobnejšie bolo rozpracované sektorové zameranie SlovakAid. MZVaEZ SR schválilo stratégiu rozvojovej spolupráce so všetkými tromi programovými krajinami SlovakAid - s Afganistanom, s Keňou a s Moldavskom. V záujme efektívneho plánovania rozvojovej spolupráce a plnenia záväzkov voči OECD bol v roku 2014 spustený informačný systém pre evidenciu a vykazovanie rozvojových tokov SR.

V roku 2014 začali v dvoch programových krajinách SlovakAid pôsobiť rozvojoví diplomati. Od tohto opatrenia MZVaEZ SR očakáva skvalitnenie aktivít SlovakAid priamo v partnerských krajinách. Podarilo sa zaktivizovať a posilniť postavenie Koordinačného výboru pre rozvojovú spoluprácu SR a pilotne spustiť vzdelávací program v oblasti rozvojovej spolupráce pre pracovníkov štátnej správy. MZVaEZ SR uskutočnilo viacero krokov na zefektívnenie projektového cyklu. Schválilo Stratégiu monitorovania a evaluácie bilaterálnej rozvojovej spolupráce SR[3] a spustilo nové, resp. skvalitnilo existujúce programy a nástroje – startupy[4], vysielanie dobrovoľníkov a expertov, CETIR, finančné príspevky ZÚ SR a pod.

Do aktivít SlovakAid sa postupne zapájajú popri mimovládnych organizáciách aj noví aktéri, napríklad ZMOS a jeho členovia, štátne inštitúcie (najmä prostredníctvom CETIR a Nástroja spolupráce SR a UNDP) i médiá. Aktivity začala realizovať aj Platforma podnikateľov pre zahraničnú rozvojovú spoluprácu s cieľom dosiahnuť väčšie zapojenie podnikateľských subjektov. V oblasti transparentnosti a propagácie rozvojovej spolupráce bola v roku 2014 vytvorená webová stránka www.slovakdev.sk, poskytujúca komplexné štatistické údaje o rozvojovej spolupráci SR ako aj nové webové sídlo Slovenskej agentúry pre medzinárodnú rozvojovú spoluprácu.

Rok 2015 bude z hľadiska rozvojovej spolupráce z viacerých dôvodov výnimočný. Medzinárodné spoločenstvo vyhodnotí výsledky 15-ročného úsilia pri naplňaní Miléniových rozvojových cieľov a zároveň vyvrcholia rokovania o trvalo udržateľných rozvojových cieľoch po roku 2015. SR bude naďalej aktívnym účastníkom týchto rokovaní. Rok 2015 bol Európskou úniou vyhlásený za Európsky rok rozvoja. Na Slovensku sa v tejto súvislosti uskutoční celý rad podujatí, ktoré budú unikátnou príležitosťou na priblíženie rozvojových aktivít EÚ a SR širokej verejnosti.

Vstup Slovenska do výboru DAC, modernizácia systému a zavedenie nových nástrojov rozvojovej spolupráce si žiada úpravu legislatívneho rámca. V roku 2015 pripraví MZVaEZ SR nový zákon o rozvojovej spolupráci SR. Zároveň bude pokračovať naplňanie cieľov a úloh zadaných v Strednodobej stratégii.

2. Plánované aktivity rezortov v oblasti bilaterálnej rozvojovej spolupráce v roku 2015

Aktivity rezortov v roku 2015 vychádzajú zo Strednodobej stratégie a riadia sa cieľmi, princípmi a prioritami zadefinovanými v tomto dokumente. Odhadovaný objem prostriedkov vynaložených na celkovú oficiálnu rozvojovú pomoc (Official Development Assistance)^[5] v roku 2015 je 77 074 343 €^[6]. Z toho na bilaterálnu rozvojovú pomoc SR vynaloží 15 833 508 €.

Na realizácii bilaterálnej rozvojovej spolupráce SR sa bude v roku 2015 podieľať primárne 6 rezortov – MZVaEZ SR, MF SR, MV SR, MŠVvaŠ SR, MO SR a MPRV SR. Popri uvedených šiestich rezortoch budú na bilaterálnej rozvojovej spolupráci participovať aj niektoré ďalšie ministerstvá a ostatné ústredné orgány štátnej správy prostredníctvom ad hoc aktivít, napríklad formou odovzdávania skúseností partnerom z rozvojových krajín, realizovaním študijných pobytov slovenských expertov v krajine partnera a pod.

2.1. Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR

MZVaEZ SR je gestorom rozvojovej spolupráce SR a hlavným implementátorom bilaterálnej rozvojovej spolupráce cez podprogram 05T0A. Štruktúra jednotlivých aktivít vychádza zo štruktúry bilaterálnych programov a nástrojov zadefinovaných v Strednodobej stratégii. Indikatívny rozpočet aktivít je rozpísaný v prílohe č. 2. Celkovo je na podprogram 05T0A alokovaných 5 984 864 €. Od roku 2015 pracuje MZVaEZ SR v tomto podprograme s vyrovnaným rozpočtom, keďže neprenáša záväzky z predchádzajúcich rokov. Preto má celú alokovanú sumu na rok 2015 k dispozícii na kontrahovanie.

2.2. Ministerstvo financií SR

MF SR bude realizovať bilaterálnu rozvojovú spoluprácu najmä cez program „Verejné financie pre rozvoj: Posilňovanie kapacít v oblasti verejných financií v krajinách západného Balkánu a Spoločenstva nezávislých štátov“, ktorý bude realizovaný v rámci spoločného projektu MF SR, MZVaEZ SR a UNDP s názvom *Slovak Republic – UNDP Partnership for Results in the International Development Cooperation*. Program je realizovaný v spolupráci s UNDP od roku 2009 s cieľom posilniť a zlepšiť národné kapacity v oblasti verejných financií vo vybraných partnerských krajinách (Moldavsko, Čierna Hora). Stavia na skúsenostiach SR z transformácie riadenia verejných financií a vychádza z pracovných plánov dohodnutých a schválených s partnerskými krajinami.

Druhou aktivitou bilaterálnej spolupráce MF SR v roku 2015 bude Fond technickej spolupráce s EBOR (ďalej len „fond“), ktorý MF SR realizuje od júla 2009. Ide o viazaný fond, ktorý je určený na financovanie technickej spolupráce prostredníctvom slovenských podnikateľských subjektov s cieľom pomôcť transformujúcim sa krajinám pri ich prechode na trhové hospodárstvo. Uvedené aktivity výraznou mierou prispievajú k zviditeľňovaniu SR v rámci spolupráce s EBOR, vytvárajú priestor pre zapájanie podnikateľského sektora do rozvojovej spolupráce a možnosť pre uplatnenie ich skúseností a know how.

V spolupráci s EXIMBANKOU SR a MZVaEZ SR sa MF SR taktiež zameria na nastavenie systému poskytovania zvýhodnených úverov s grantovým elementom nákupcom slovenských tovarov a služieb z rozvojových krajín. S cieľom podporiť rozvoj krajín s nízkymi príjmami a v súlade s pravidlami OECD tak prostredníctvom schémy štátnej obchodnej viazanej pomoci umožní financovanie projektov s účasťou slovenských podnikateľských subjektov, ktoré nie je možné realizovať na základe trhových podmienok. Grantová zložka poskytovaných úverov s určitou mierou zvýhodnenia bude vykázaná ako oficiálna rozvojová pomoc. Schéma si

kladie za cieľ zvýšiť angažovanosť slovenského súkromného sektoru na rozvojových trhoch a v rozvojovej spolupráci v zmysle princípu "doing good by doing business".

Na špecificky definovanú spoluprácu s UNDP a EBOR, prípadne s ďalšími medzinárodnými finančnými inštitúciami a organizáciami, v prospech vopred určených partnerských krajín je na rok 2015 vyčlenených 4,4 mil. €. Na zvýhodnené úvery s grantovým elementom MF SR plánuje na rok 2015 vyčleniť príspevok 0,5 mil. €.

2.3. Ministerstvo vnútra SR

MV SR zabezpečuje bilaterálnu rozvojovú spoluprácu formou materiálnej humanitárnej pomoci. Jej objem a smerovanie závisí od aktuálnych humanitárnych potrieb vo svete a je podmienené aj dostatočnými humanitárnymi zásobami, ktoré by mali byť dopĺňané v nadväznosti na čerpané zásoby pri poskytovaní humanitárnej pomoci. Na materiálnu humanitárnu pomoc (cez podprogram 05T03) je na rok 2015 plánovaných v rozpočte MV SR 76 350 €.

V rámci rozpočtu MV SR bude realizovaná účasť SR na medzinárodných misiách EULEX (Kosovo), EUBAM (Ukrajina a Moldavsko), EUMM (Gruzínsko), EUPOL (Afganistan), EUPOL COOPS (Palestínske autonómne samosprávne územia), OBSE Kirgizsko, OBSE Macedónsko a OBSE Ukrajina s plánovaným rozpočtom 790 000 €. Na pomoc utečencom je alokovaná (mimo programu 05T) čiastka 1 200 000 €.

2.4. Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR

MŠVVaŠ SR bude v roku 2015 implementovať bilaterálnu rozvojovú spoluprácu cez Program vládnych štipendií, tak ako je zadefinovaný v Strednodobej stratégii a je financovaný cez rozpočtový podprogram 05T08. V roku 2015 budú poskytnuté vládne štipendiá pre 48 nových uchádzačov z rozvojových krajín a pre 176 študentov z rozvojových krajín, ktorí už v súčasnosti študujú vo vyšších ročníkoch na verejných vysokých školách v SR. Súčasťou programu sú aj štipendiá vlády pre Slovákov žijúcich v zahraničí na verejných vysokých školách v SR. Na vládne štipendiá je v roku 2015 vyčlenených 1 883 167 €.

Popri Programe vládnych štipendií je MŠVVaŠ SR zapojené aj do Programu globálneho vzdelávania ako spolugestor (s MZVaEZ SR) napĺňania Národnej stratégie globálneho vzdelávania na roky 2012 – 2016. Na tieto aktivity však nemá MŠVVaŠ SR v rozpočte na rok 2015 vyčlenené samostatné finančné prostriedky.

2.5. Ministerstvo obrany SR

MO SR bude v roku 2015 zabezpečovať bilaterálnu rozvojovú spoluprácu formou vysielania civilných expertov do aktivít krízového manažmentu mimo územia SR s rozpočtom 100 000 € (podprogram 0AU06) a realizáciou humanitárnych a rozvojových aktivít v rámci pôsobenia Ozbromených síl SR v krízových regiónoch sveta s rozpočtom 6 000 € (podprogram 05T0B).

2.6. Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR

MPRV SR bude v roku 2015 zapojené do bilaterálnej rozvojovej spolupráce SR formou aktivít v rámci Centrálného potravinového dátového systému (CEECFOODS) a správou depositnej knižnice FAO a národného strediska AGRIS FAO v SR. Na tieto aktivity je v rozpočte MPRV SR vyčlenených 57 613 €.

3. Programy bilaterálnej spolupráce v roku 2015

V Strednodobej stratégii je vytvorených 8 nosných programov. Pre každý z týchto programov (pokiaľ to umožňuje jeho špecifický charakter) je zadefinovaný cieľ, partnerské krajiny, v ktorých je program implementovaný, sektorové zameranie programu, nástroje využívané na dosiahnutie cieľa, programový dokument a forma vyhodnocovania (evaluácie) programu. Rovnako ako v roku 2014 bude aj v roku 2015 implementácia bilaterálnej rozvojovej spolupráce vymedzená týmito ôsmimi programami.

3.1. Program rozvojových intervencií

Program rozvojových intervencií je kľúčovým programom bilaterálnej spolupráce SR. Je implementovaný v troch programových krajinách SlovakAid - v Afganistane, Keni a Moldavsku, ako aj v Južnom Sudáne (krajina s mimoriadnymi humanitárnymi a rozvojovými potrebami). Spolupráca s uvedenými krajinami je založená na dlhodobom strategickom partnerstve a je charakterizovaná aj vyšším objemom finančných prostriedkov. V roku 2014 schválilo MZVaEZ SR pre každú z programových krajín stratégiu rozvojovej spolupráce (tzv. Country Strategy Paper, CSP), ktorá špecifikuje ciele, priority a modality bilaterálnej rozvojovej spolupráce.

3.1.1. Afganistan

Stratégiu rozvojovej spolupráce SR s Afganistanom na roky 2014 - 2018 (CSP) schválilo vedenie MZVaEZ SR 29. mája 2014.[\[7\]](#)

Na tri prioritné sektory (podrobne zadefinované v CSP) vyčlení MZVaEZ SR v roku 2015 spolu 300 000 €.

Náročné bezpečnostné podmienky v Afganistane si budú vyžadovať úzku spoluprácu s bilaterálnymi a multilaterálnymi donormi.

3.1.2. Keňa

Rozvojová spolupráca s Keňou v roku 2015 bude stavať na medzivládnej dohode o rozvojovej spolupráci[\[8\]](#) a na Stratégii rozvojovej spolupráce SR s Keňou na roky 2014 - 2018 (CSP), ktorú schválilo vedenie MZVaEZ SR 19. septembra 2013.[\[9\]](#)

Na štyri prioritné sektory (podrobne zadefinované v CSP) vyčlení MZVaEZ SR v roku 2015 spolu 1 400 000 €. Popri projektoch financovaných z tejto rozpočtovej položky bude na rozvojovú spoluprácu s Keňou využívané široké spektrum nástrojov SlovakAid, najmä finančné príspevky poskytované cez ZÚ SR (mikrogranty) a podpora začínajúcich podnikateľských partnerstiev (*Startupy*). Keňa je tiež hlavnou partnerskou krajinou SlovakAid pre program vysielania dobrovoľníkov a expertov. Výrazným prínosom pre rozvojovú spoluprácu s Keňou v roku 2015 bude pokračujúce pôsobenie slovenského rozvojového diplomata na ZÚ Nairobi.

3.1.3. Moldavsko

Rozvojová spolupráca s Moldavskom v roku 2015 bude stavať na medzivládnej dohode o rozvojovej spolupráci[\[10\]](#) a na CSP s Moldavskom, ktorý schválilo vedenie MZVaEZ SR 7. mája 2014.[\[11\]](#)

Na dva prioritné sektory (podrobne zadefinované v CSP) vyčlení MZVaEZ SR v roku 2015 spolu 800 000 €. Z uvedenej sumy bude 200 000 € alokovaných na trilaterálny projekt s ČR v oblasti vody a sanitácie v školských zariadeniach.

Popri projektoch financovaných z tejto rozpočtovej položky bude na rozvojovú spoluprácu s Moldavskom využívané široké spektrum nástrojov SlovakAid najmä nástroj odovzdávania transformačných a integračných skúseností (CETIR), finančné príspevky poskytované ZÚ SR (mikrogranty) a podpora začínajúcich podnikateľských partnerstiev (*Startupy*). Výrazným prínosom pre rozvojovú spoluprácu s Moldavskom v roku 2015 bude pokračujúce pôsobenie slovenského rozvojového diplomata na ZÚ Kišiňov.

Bilaterálne rozvojové aktivity SR v Moldavsku budú doplnené o aktivity realizované SR v spolupráci s UNDP v rámci spoločného projektu MZVaEZ SR, MF SR a UNDP s názvom *Slovak Republic – UNDP Partnership for Results in the International Development Cooperation*. Pôjde prioritne o projekty zamerané na napĺňania cieľov CSP pre Moldavsko.

3.1.4. Južný Sudán

V roku 2015 bude SR spolupracovať s Južným Sudánom ako s krajinou s mimoriadnymi humanitárnymi a rozvojovými potrebami. Opierať sa bude najmä o skúsenosti slovenského mimovládneho sektora s tým, že podporované budú najmä humanitárne a posthumanitárne aktivity v dvoch sektoroch zadefinovaných v Strednodobej stratégii.

Na projekty v Južnom Sudáne je vyčlenených v roku 2015 300 000 €. Využívanie ďalších nástrojov a programov najmä vysielanie expertov a dobrovoľníkov bude vo veľkej miere závisieť od bezpečnostnej situácie v krajine.

3.2. Program odovzdávania transformačných skúseností

Program odovzdávania transformačných skúseností vychádza z hlavnej komparatívnej výhody SR, ktorou je autentická skúsenosť z budovania štátnosti a štátnych inštitúcií, z demokratizácie spoločnosti, z aplikovania reforiem a z tvorby trhového prostredia, ako aj z integračného procesu do euroatlantických štruktúr.

Program realizuje SR predovšetkým formou technickej pomoci v krajinách západného Balkánu (primárne Albánsko, Bosna a Hercegovina a Kosovo^[12]) a v krajinách Východného partnerstva (Bielorusko, Gruzínsko a Ukrajina). Projekty budú zamerané na 8 oblastí zadefinovaných v Strednodobej stratégii.

Na projekty v Albánsku, v Bosne a Hercegovina a v Kosove^[13] je vyčlenených 300 000 €. Na projekty v Bielorusku a v Gruzínsku je vyčlenených 300 000 €.

Vzhľadom na aktuálnu situáciu na Ukrajine je pre túto krajinu vyčlenená samostatná rozpočtová položka vo výške 700 000 € na rozvojovú a humanitárnu pomoc. Z uvedených prostriedkov budú poskytnuté dotácie slovenským subjektom realizujúcim projekty na Ukrajine, ako aj finančné príspevky na vybrané aktivity medzinárodných organizácií a subjektov na Ukrajine. Zároveň bude Ukrajine poskytnutá materiálna pomoc zo zásob MV SR podľa aktuálnych potrieb krajiny.

Hlavným podporným nástrojom programu je CETIR, nástroj určený na odovzdávanie slovenských transformačných a integračných skúseností partnerským krajinám. Umožňuje realizovať študijné návštevy predstaviteľov štátnej správy a samosprávy partnerských krajín na Slovensku, ako aj návštevy slovenských expertov v týchto krajinách. Na CETIR je v roku 2015 vyčlenených 200 000 €.

3.3. Program podnikateľských partnerstiev

Zapájanie súkromného sektora do rozvojovej spolupráce je dôležitým predpokladom udržateľnosti rozvojových aktivít. Cieľom tohto programu je podporiť sociálno-ekonomický rozvoj miestneho obyvateľstva prostredníctvom spolupráce slovenských a partnerských podnikateľských subjektov v rozvojových krajinách a posilniť synergiu medzi cieľmi slovenskej rozvojovej spolupráce a ekonomickým rozvojom prijímateľskej krajiny. Jedným z dôležitých faktorov rozvoja a zvyšovania životnej úrovne je tvorba pracovných miest, budovanie lokálnych kapacít, dostupnosť tovarov a služieb, podpora mobilizácie domácich zdrojov a podpora podnikania.

Aj v roku 2015 budú hlavným nástrojom programu startupy, ktoré slúžia na financovanie začínajúcich podnikateľských aktivít slovenských subjektov v partnerských krajinách. Na startupy je v rozpočte vyčlenených 250 000 €.

3.4. Program humanitárnej pomoci

Humanitárna pomoc je neoddeliteľnou súčasťou rozvojovej spolupráce, riadi sa však istými špecifikami, ktoré sú dané potrebou pružne a promptne reagovať na aktuálne požiadavky krajín postihnutých humanitárnymi krízami. Na finančnú humanitárnu pomoc cez MZVaEZ SR je na rok 2015 vyčlenených 370 000 €. V tejto čiastke nie je zahrnutá humanitárna pomoc pre UA (vyčlenená samostatná rozpočtová položka v rámci spolupráce s UA).

Materiálna humanitárna pomoc môže byť realizovaná len na základe záverov koordinačnej porady za účasti MZVaEZ SR a MV SR (prípadne ďalších zainteresovaných rezortov a organizácií), a po súhlasnom stanovisku oboch ministrov.

3.5. Program vládnych štipendií

Program poskytovania vládnych štipendií študentom z rozvojových krajín v SR na štúdium na slovenských verejných vysokých školách je tradičnou formou slovenskej ODA. Zabezpečuje ho MŠVVaŠ SR v spolupráci s MZVaEZ SR. Počnúc akademickým rokom 2014 - 2015 pristupuje SR k užšiemu vymedzeniu teritoriálneho a sektorového zamerania pri implementácii tohto nástroja. Počet partnerských krajín bol znížený z 35 na 12 a dôraz je kladený na súlad vybraných študijných odborov s prioritnými sektormi SlovakAid pre jednotlivé partnerské krajiny. Program je financovaný z rozpočtovej kapitoly MŠVVaŠ SR.

3.6. Program vysielania dobrovoľníkov a expertov do rozvojových krajín

Program slúži od roku 2012 na podporu rozvojových aktivít SlovakAid v prioritných krajinách, podporu aktivít medzinárodných organizácií a inštitúcií v krízových oblastiach, budovanie personálnych kapacít v oblasti rozvojovej spolupráce SR ako aj na zvyšovanie verejnej informovanosti o rozvojovej spolupráci SR.

Počet ročne vyslaných dobrovoľníkov v rámci tohto programu sa od jeho vzniku takmer strojnásobil. V roku 2014 schválilo MZVaEZ SR nový programový dokument, ktorý zavádza okrem iného aj povinnú prípravu dobrovoľníkov. Súčasťou prípravy sú konzultácie s pracovníkmi MZVaEZ SR, s dôrazom na zaistenie bezpečnosti dobrovoľníkov počas vyslania do zahraničia. V roku 2015 bude MZVaEZ SR klásať ešte väčší dôraz na kvalitnú prípravu dobrovoľníkov, ktorá je predpokladom znižovania bezpečných rizík pre ich pôsobenie v partnerských krajinách. V rámci programu plánuje MZVaEZ SR vysielat' pilotne aj expertov, ktorí poskytujú bezodplatne svoje vedomosti, skúsenosti a zručnosti v prospech organizácií a komunit v rozvojových krajinách.

Na vysielanie dobrovoľníkov a expertov je v rozpočte vyčlenených 300 000 €.

3.7. Program rozvojového vzdelávania a verejnej informovanosti v SR

Program pozostáva z dvoch samostatných častí, z ktorých každá je zameraná na inú cieľovú skupinu. Prvá časť programu zameraná na **rozvojové vzdelávanie** podporuje integráciu rozvojovej problematiky do učebných plánov a osnov na jednotlivých stupňoch slovenských škôl. Kľúčovými subjektmi pri implementácii sú MŠVVaŠ SR a členovia Platformy mimovládnych rozvojových organizácií (PMVRO). Program vychádza z Národnej stratégie pre globálne vzdelávanie na roky 2012 – 2016[14] a z akčných plánov, ktoré schvaľuje každoročne vláda SR. Akčný plán na rok 2015 spolu s vyhodnotením jeho plnenia za rok 2014 je v prílohe č. 3 predkladaného Zamerania. Na napĺňanie cieľa č. 4 z Akčného plánu je v rozpočte MZVaEZ SR vyčlenená čiastka 130 000 €.

Druhá časť programu sa zameriava na **zvyšovanie informovanosti** laickej i odbornej verejnosti, médií a iných relevantných aktérov o dôležitosti a zmysluplnosti poskytovania rozvojovej pomoci, ako aj ich zainteresovanosti na danej problematike. V roku 2015 sú na dosiahnutie týchto cieľov dobré predpoklady, keďže tento rok bol vyhlásený za Európsky rok rozvoja (European Year of Development/EYD/). EK vyčlenila na národný projekt EYD 120 000 €. Realizátorom projektu bude PMVRO a MZVaEZ SR bude projekt spolufinancovať sumou 30 000 €. Na aktivity zamerané na verejnú informovanosť je vyčlenených celkovo 80 000 € (vrátane spolufinancovania EYD).

3.8. Program budovania kapacít

Budovanie systému rozvojovej spolupráce SR a kapacít jeho aktérov je neoddeliteľnou súčasťou posilňovania mechanizmu rozvojovej spolupráce SR. V rámci programu je na rok 2015 vyčlenených 100 000 € na koordinačné a implementačné funkcie strešných organizácií kľúčových aktérov aktívnych v rozvojovej spolupráci SR, 90 000 € na spolufinancovanie rozvojových projektov Európskej komisie a 10 000 € na budovanie kapacít SAMRS a štátnej správy.

3.9. Podporné nástroje

Finančné príspevky poskytované cez sieť ZÚ SR (mikrogranty) predstavujú operatívnu a cieleňú formu rozvojovej spolupráce SR, ktorá umožňuje veľmi rýchlo a adresne reagovať na problémy a potreby partnerskej krajiny. Mikrogranty budú v roku 2015 využívané ako podporný nástroj primárne v programových a projektových krajinách SlovakAid. Na mikrogranty je vyčlenených 300 000 €.

Nástroj spolupráce SR a UNDP bol vytvorený schválením spoločného projektu Regionálneho centra UNDP, MF SR a MZVaEZ SR. Cieľom je využiť expertné kapacity a sieť regionálnych kancelárií UNDP na skvalitnenie a zefektívnenie systému SlovakAid. Nástroj bude využívaný najmä pri napĺňaní CSP v Moldavsku, reforme verejných financií v Moldavsku a Čiernej Hore, pri zapájaní slovenských podnikateľov do rozvojových aktivít a pri budovaní kapacít ODA SR. V roku 2015 prispejú do projektu MZVaEZ SR a MF SR každé čiastkou 200 000 €.

Na nástroj aktuálne rozvojové výzvy medzinárodného spoločenstva je v roku 2015 alokovaných 145 000 €. Prostriedky budú využívané najmä na ad hoc finančné príspevky do medzinárodných organizácií, ktorých potreba vyplynie z aktuálnych medzinárodných udalostí a výziev. Po prvýkrát bude z tejto položky uhradený dobrovoľný príspevok na aktivity DAC.

V roku 2015 bude hodnotený program rozvojového vzdelávania a verejnej informovanosti a program vládnych štipendií. Na uvedené aktivity je vyčlenený rozpočet 30 000 €.

Príloha č. 1

**Indikatívne výdavky na bilaterálnu oficiálnu rozvojovú pomoc na roky 2015 – 2017
(vybrané rezorty)**

Kód programu/ podprogramu			2015	2016	2017
05T	05T0A	Oficiálna rozvojová pomoc MZVaEZ SR/SAMRS*	6 779 769	5 984 864	5 984 864
	05T03	Oficiálna rozvojová pomoc MV SR	76 350	76 350	76 350
	05T04	Oficiálna rozvojová pomoc MPRV SR	27 290	27 290	30 323
	05T08	Oficiálna rozvojová pomoc MŠV VaŠ SR	1 883 167	1 883 167	1 883 167
	05T09	Oficiálna rozvojová pomoc MF SR**	40 609	43 147	45 685
	05T0B	Oficiálna rozvojová pomoc MO SR	6 000	10 000	10 000
0D6		Účasť SR na medzinárodných misiách EÚ (MV SR)	790 000	790 000	790 000
		Pomoc utečencom cez Migračný úrad (MV SR)	1 200 000	1 200 000	1 200 000
090		Depozitná knižnica FAO v SR cez MPRV SR	30 323	30 323	30 323
0AU	0AU06	Vysielanie civilných expertov do aktivít krízového manažmentu mimo územia SR (MO SR)	100 000	150 000	150 000
VPS		Zvereňované fondy a spoločné programy SR a EBOR, UNDP a iných medzinárodných organizácií (MF SR)	4 400 000	4 100 000	4 000 000
		Štátna obchodná viazaná pomoc v spolupráci s Eximbankou SR	500 000	1 000 000	800 000
		Bilaterálna oficiálna rozvojová pomoc spolu	15 833 508	15 295 141	15 000 712

*Oficiálna rozvojová pomoc MZVaEZ SR/SAMRS na rok 2015 zahŕňa finančné prostriedky alokované do rozpočtovej kapitoly rezortu vo výške 5 984 864 € a voľné finančné prostriedky z roku 2014 vo výške 794 905 € (presun prostriedkov z roku 2014 do roku 2015 je realizovaný v súlade so zákonom č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

**Uvedená suma reprezentuje 40 %-ný podiel celkovej sumy rozpočtovanej v rámci 05T09, ktorý je oprávnený na vykázanie ako ODA. Zvyšná časť nie je vykazovaná ako ODA. Vzhľadom na to, že financovanie pozície poradcu v EBOR je v GBP, nie je možné presne definovať výšku príspevku v mene euro na roky 2015 - 2017. Presná výška príspevku v mene euro sa bude odvíjať v závislosti od výmenného kurzu v čase úhrady finančných prostriedkov. Finančné prostriedky na roky 2015 – 2017 v mene euro sú prepočítané kurzom podľa denného kurzového lístka ECB z 12. 11. 2014: 1 EUR / 0,78800 GBP a zaokrúhlené na celé číslo.

Pozn. Ústredné orgány štátnej správy SR okrem MZVaEZ SR vedú výdavky na ODA v predmetných kapitolách len na agregovanej úrovni.

Príloha č. 2

Indikatívny rozpočet podprogramu OŠTOA (MZVaEZ SR) na rok 2015

Par.č.	Názov programu/projektu a kód rozpočtu	
1	ODA alokovaná pre MZVaEZ SR (OŠTOA) na rok 2015	5 984 864 €
2	Voľné finančné prostriedky z roku 2014	794 905 €
	Spolu voľné finančné prostriedky na rok 2015	6 779 769 €
Par.č.	ODA SR realizovaná MZVaEZ SR/SAMRS (OŠTOA)	Kontrahovanie
1.	Program rozvojových intervencií	
1.1.	Afganistan	300 000 €
1.2.	Keňa	1 400 000 €
1.3.	Moldavsko	800 000 €
1.4.	Južný Sudán	300 000 €
	<i>SPOLU (1.1.-1.4.)</i>	2 800 000 €
2.	Program odovzdávania skúseností	
2.1.	Západný Balkán	300 000 €
2.2.	Východné partnerstvo (Gruzínsko, Bielorusko)	300 000 €
2.3.	Ukrajina	700 000 €
2.3.	CETIR	200 000 €
	<i>SPOLU (2.1.-2.3.)</i>	1 500 000 €
3.	Program podnikateľských partnerstiev	
3.1.	Start Up	250 000 €
4.	Program humanitárnej pomoci	
4.1.	Finančná humanitárna pomoc	370 000 €
5.	Program vysielania dobrovoľníkov a expertov do rozvojových krajín	
5.1.	Vysielanie dobrovoľníkov a expertov	300 000 €
6.	Program rozvojového vzdelávania a verejnej informovanosti	
6.1.	Rozvojové vzdelávanie	130 000 €
6.2.	Verejná informovanosť	80 000 €
	<i>SPOLU (6.1. - 6.2.)</i>	210 000 €
7.	Program budovania kapacít	
7.1.	Finančný príspevok pre strešné organizácie	100 000 €
7.2.	Budovanie kapacít SAMRS a štátnej správy	10 000 €
7.3.	Spolufinancovanie rozvojových projektov Európskej komisie	90 000 €
	<i>SPOLU (7.1. -7.2.)</i>	200 000 €
8.	Podporné nástroje	
8.1.	Finančné príspevky - mikrogranty	300 000 €
8.2.	Nástroj spolupráce SR a UNDP (príspevok MZVaEZ SR)	200 000 €
8.3.	Aktuálne rozvojové výzvy medzinárodného spoločenstva	145 000 €
8.4.	Evaluácia projektov	30 000 €
	<i>SPOLU (8.1.-8.4.)</i>	675 000 €
9.	Náklady na chod SAMRS	
9.1.	Administratívne náklady	338 983 €
9.2.	Rozvojová diplomacia (Keňa, Moldavsko)	135 786 €
	<i>SPOLU (9.1.-9.2.)</i>	474 769 €
	SPOLU (1-9)	6 779 769 €

Akčný plán pre plnenie úloh vyplývajúcich z Národnej stratégie pre globálne vzdelávanie na rok 2015

Cieľ 1.: Začleniť ciele, princípy a témy globálneho vzdelávania (GV) do štátnych vzdelávacích programov.

Úloha:

1. Zachovať kontinuitu v pokračovaní zabezpečovania informovanosti škôl a školských zariadení o aktuálnych možnostiach napomáhajúcich napĺňaniu Národnej stratégie pre globálne vzdelávanie v spolupráci so štátnymi a mimovládnyimi organizáciami.

Nositeľ úlohy: MŠVVaŠ SR/Štátny pedagogický ústav (ŠPÚ)

2. Odborne posudzovať a následne šíriť, resp. zverejňovať na webovom sídle ŠPÚ dostupné overené metodické postupy a metodické publikácie vytvorené relevantnými MVO reflektujúce témy globálneho vzdelávania pre využitie v školskom vzdelávaní.

Nositeľ úlohy: MŠVVaŠ SR/ŠPÚ

3. Poskytnúť školám informácie a príklady dobrej praxe pri uplatňovaní globálnej dimenzie v školskom vzdelávaní v krajinách s angažovaným prístupom ku globálnemu vzdelávaniu (Fínsko, Česko...). Vypracovaný materiál bude slúžiť ako motivácia a inšpirácia pre pedagógov v tejto oblasti. Dostupný bude v elektronickej verzii na webovom sídle ŠPÚ www.statpedu.sk.

Nositeľ úlohy: MŠVVaŠ SR/ŠPÚ

4. Zabezpečiť udržateľnosť existujúcich portálov www.globalnevzdelavanie.sk a www.rozvojovevzdelavanie.sk, na ktorých budú aktualizované vzdelávacie materiály o GV pre učiteľov a jeho prepojenie s inými portálmi súvisiacimi s rozvojovou pomocou.

Nositeľ úlohy: PMVRO v spolupráci s MZVaEZ SR a SAMRS

Plnenie úloh v roku 2014: Úlohy, v ktorých bol rozpracovaný cieľ 1. AP 2014 boli úspešne splnené.

ŠPÚ zohľadnil ciele globálneho vzdelávania v pripravovanej inovácii Štátnych vzdelávacích programov (ŠVP) pre základné školy a gymnáziá. Zakotvili sme globálnu dimenziu do stanoveného profilu absolventa základnej školy (ZŠ), respektíve nižšieho stredného vzdelávania.

V ŠVP pre gymnáziá sme stanovili ako jeden z cieľov vzdelávania motivovať žiakov k tomu, aby sa zaujímali o svet a ľudí okolo seba a aby boli aktívni pri ochrane ľudských a kultúrnych hodnôt a života na Zemi. Globálnu dimenziu sme zakotvili aj do profilu absolventa gymnázia, ktorý po ukončení tohto stupňa vzdelávania by si mal byť vedomý svojich občianskych práv a povinností, mal by si uvedomovať význam a potrebu občianskej angažovanosti v národnom a globálnom kontexte a tiež by mal byť motivovaný aktívne chrániť ľudské a kultúrne hodnoty a životné prostredie na Zemi.

Ciele súvisiace s globalizáciou vzdelávania sa majú napĺňať vo vzdelávacom procese prostredníctvom rozvoja kompetencií žiakov, ktoré vychádzajú zo vzdelávacích štandardov jednotlivých vyučovacích predmetov a špecifických cieľov prierezových tém v ZŠ a gymnáziách.

Dôležitou podmienkou efektivity globálnej dimenzie v školskom vzdelávaní, resp. naplňania cieľov globálneho vzdelávania je používanie správnych didaktických postupov vo výchovno-vzdelávacom procese. ŠPÚ v tomto kontexte pripravil metodické odporúčania, ktorú budú k dispozícii pre pedagogickú verejnosť na webovom sídle ŠPÚ (www.statpedu.sk).

Požiadavka uplatňovania globálnej dimenzie v školskom vzdelávaní sa aktualizuje na príslušný školský rok v Pedagogicko-organizačných pokynoch na školský rok 2014 - 2015, kde sa školám nielen zdôrazňuje potreba uplatňovať globálnu dimenziu vo vyučovaní a v mimovyučovacích aktivitách, ale uvádzajú sa aj zdroje, ktoré môžu školy využívať ako pomôcku pri realizácii.

Informácie o overených a odborne posúdených publikáciách zameraných na témy globálneho vzdelávania a odkazy na relevantne portály MVO s dostupnými zdrojmi pre využívanie vo vzdelávacom procese sú zverejnené na webovom sídle ŠPÚ (www.statpedu.sk).

Webový portál, www.globalnevzdelavanie.sk slúži učiteľom a učiteľkám slovenských škôl, ale i odbornej a širokej verejnosti. Pravidelnou aktualizáciou počas celého roka 2014 sa naň darilo umiestňovať všetky publikácie v oblasti globálneho vzdelávania vydané na Slovensku a to s možnosťou voľného stiahnutia. Formou článkov pribúdajú texty týkajúce sa obsahu a cieľov GV a všetci aktéri v oblasti GV na ňom majú možnosť oslovovať verejnosť o svojich kampaniach, akciách a novinkách v danej oblasti. Aktualizácia a chod stránky je financovaná z projektov a voľných zdrojov Občianskeho združenia Človek v ohrození.

Webstránka www.rozvojovevzdelavanie.sk slúži akademikom a študentom vysokých škôl ako aj odbornej verejnosti. Webstránka bola v roku 2014 funkčná, jej fungovanie bolo hradené z vlastných zdrojov Nadácie Pontis. Sú na nej dostupné publikácie k problematike rozvoja, rozvojovej spolupráce prenosu transformačných skúseností, demokratizácie a rozvojovému vzdelávaniu. Je na nej tiež zverejnený slovník pojmov, prezentácie z prednášok a rôzne študijné materiály.

Cieľ 2.: Kontinuálne vzdelávať učiteľov, aby reflektovali princípy, ciele a témy GV a rozvíjať vedomosti, zručnosti a postoje učiteľov potrebné pri začleňovaní GV do výučby.

Úloha:

1. Realizovať vzdelávanie pedagogických zamestnancov v akreditovaných programoch s problematikou globálneho vzdelávania z aktuálnej ponuky Metodicko-pedagogického centra (MPC).

Nositeľ úlohy: MŠVVaŠ SR/MPC

2. Akreditovať vzdelávací program zameraný na problematiku Extrémizmu a nacionalizmu a ich prevencie v edukačnom procese.

Nositeľ úlohy: MŠVVaŠ SR/MPC

3. Pokračovať v príprave zdrojových učebných materiálov v problematike GV pre potreby učiteľov.

Nositeľ úlohy: MŠVVaŠ SR/MPC

4. Zabezpečiť aktualizovanie obsahu webovej stránky www.bezpre.sk, ktorá ponúka príklady dobrej praxe v prevencii rizikového správania, prevencii nežiaducich sociálno-patologických javov a podpore bezpečnosti v školách.

Nositeľ úlohy: MŠVVaŠ SR/MPC

5. Pokračovať v trende vzdelávania pracovníkov s mládežou a pedagogických zamestnancov škôl a školských zariadení aj v nastávajúcom Národnom projekte cez ESF.

Nositeľ úlohy: MŠVVaŠ SR/IUVENTA

6. Pokračovať v propagácii metodických materiálov výchovy k ľudským právam - manuálu Kompas a manuálu Kompasik, ktorých slovenská mutácia bude dostupná na webovej stránke www.iuventa.sk v elektronickej podobe.

Nositeľ úlohy: MŠVVaŠ SR/IUVENTA

Plnenie úloh v roku 2014: Úlohy, v ktorých bol rozpracovaný cieľ 2. AP 2014 boli úspešne splnené.

MPC v rámci svojej pôsobnosti vzdeláva pedagogických zamestnancov (ďalej PZ) a odborných zamestnancov (ďalej OZ) - realizuje kontinuálne vzdelávanie, vzdeláva učiteľov v školách, realizuje atestácie, vydavateľskú a publikačnú činnosť, semináre, konferencie, workshopy, výskumnú činnosť.

MPC v súčasnosti implementuje šesť národných projektov financovaných cez ESF.

V rámci svojej činnosti a vzdelávaní v akreditovaných vzdelávacích programoch (ďalej AVP) určených pre PZ a OZ škôl a školských zariadení sa MPC zameriava na tieto vybrané priority súvisiace s problematikou globálneho vzdelávania:

- 1.) Globalizácia a vzájomná previazanosť
- 2.) Globálne problémy
- 3.) Multikulturalizmus
- 4.) Životné prostredie s ohľadom na globálne aspekty
- 5.) Ľudské práva

MPC v roku 2014 realizovalo vzdelávania spolu v 15-tich nižšie uvedených AVP zameraných na zdokonaľovanie kompetencií PZ a OZ, ktoré súvisia s problematikou globálneho vzdelávania. Počet účastníkov týchto AVP je za rok 2014 spolu 701 a počet absolventov 720. Vzdelávania boli realizované v rámci národného programu Profesionálny a kariérový rast pedagogických zamestnancov (ďalej NP PKR). Štatistika (počty účastníkov a absolventov) je uvedená za rok 2014, zdroj NP PKR, k 31. 8. 2014.

- 1.) Globalizácia a vzájomná previazanosť

V súvislosti s implementáciou tém týkajúcich sa aspektov globalizácie, ekonomickou globalizáciou - svetovým obchodom – etikou podnikania- udržateľným rozvojom a migráciou realizovalo v roku 2014 MPC vzdelávanie v 1 AVP a to Etika podnikania.

- 2.) Globálne problémy

V súvislosti s implementáciou rozvojových tém, humanitárnej pomoci, problémov súčasného sveta (chudoba a nerovnosť, zdravie (HIV/AIDS, podvýživa, obezita, konflikty vo svete) do výchovno-vzdelávacieho procesu v slovenskom školskom systéme boli v MPC vypracované 3 vzdelávacie programy a akreditované 2 vzdelávacie programy. V roku 2014

MPC realizovalo vzdelávanie PZ a OZ v programe Globálne vzdelávanie a jeho aplikácia v edukačnej praxi.

3.) Multikulturalizmus

V súvislosti s implementáciou tém súvisiacich s problematikou týkajúcou sa stereotypov a predsudkov, xenofóbiou, rasizmom, intoleranciou, kultúrnou identitou, kultúrnymi a náboženskými rozdielmi bolo v roku 2014 uskutočnené vzdelávanie v 5 AVP:

Vybrané aspekty a metódy vzdelávania o holokauste na Slovensku;

Multikultúrna spoločnosť v Nemecku;

Multikultúrna výchova na I. stupni ZŠ;

Kto žije s nami - vzdelávanie k chápaniu inakosti v predmete nemecký jazyk;

Integrácia - podmienky, východiská, základné procesy.

4.) Životné prostredie s ohľadom na globálne aspekty

V súvislosti s touto problematikou bolo v roku 2014 uskutočnené vzdelávanie v 3 AVP:

Environmentálna výchova vo vyučovacom procese;

Environmentálna výchova ako prierezová téma v materskej škole;

Zážitkové učenie v environmentálnej výchove.

5.) Ľudské práva

V súvislosti s implementáciou tém súvisiacich s problematikou ľudských práv a občianskych práv, práv dieťaťa, rodovou rovnosťou, demokraciou, spoločenských a občianskych kompetencií a vytváraním vedomia európskeho občianstva má MPC akreditovaných 15 nižšie uvedených vzdelávacích programov. V roku 2014 prebehlo vzdelávanie k danej problematike v 6 AVP:

Etická výchova pre primárne vzdelávanie;

Ľudské práva v edukačnom procese;

Výchova k ľudským právam v školách;

Osobnostný a sociálny rozvoj ako prierezová téma v edukačnom procese;

Mediačné zručnosti - mediácia v školskej praxi;

Rodová rovnosť - rodovo citlivá pedagogika vo vzdelávaní.

Prísľubom na skvalitnenie tejto témy je aj národný projekt MPC Aktivizujúce metódy vo výchove. V rámci projektu vznikajú aj interaktívne digitálne pomôcky – krátke výchovno-vzdelávacie filmy, ktoré budú tematicky zamerané aj na problematiku globalizácie a environmentálnej výchovy.

K problematike týkajúcej sa občianskeho práva bola vydaná 1 publikácia, k problematike environmentálnej výchovy 1 publikácia. Ďalšie publikácie v danom roku k problematike súvisiacej s globálnym vzdelávaním neboli publikované.

IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže zrealizovala 9 školení v rámci tém globálneho vzdelávania prostredníctvom Národného projektu KomPrax - Kompetencie pre prax. Celkovo bolo vyškolených 150 pracovníkov s mládežou, ktorí nadobudnuté zručnosti využívajú v praxi.

IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže propagovala metodický manuál výchovy k ľudským právam Rady Európy – Kompas. V roku 2014 bol dokončený preklad verzie manuálu určeného na výchovu k ľudským právam pre deti do 15 rokov pod názvom Kompasik.

Cieľ 3.: Začleniť témy GV v rámci mimoškolských aktivít do výchovných programov školských zariadení.

Úloha:

1. Ponúknuť pracovníkom centier voľného času a dobrovoľníkom z týchto zariadení tri akreditované vzdelávania zamerané na témy mládež a svet, environmentálna výchova a výchova k multikulturalite v práci s mládežou v rámci školiacich aktivít národného projektu ESF Praktik – Praktické zručnosti cez neformálne vzdelávanie v práci mládežou[15], celkovo v rozsahu 10 školení pre pracovníkov centier voľného času a pracovníkom s mládežou na uvedené témy.

Nositeľ úlohy: MŠVVaŠ SR/IUVENTA

Plnenie úlohy v roku 2014: Úloha špecifikujúca cieľ 3. AP 2014 bola úspešne splnená.

IUVENTA - Slovenský inštitút mládeže ponúkla pracovníkom centier voľného času a pracovníkom s mládežou prostredníctvom NP PRAKTIK 3 akreditované vzdelávania v celkovom počte 6 školení, počas ktorých sa vyškolilo 66 pracovníkov s mládežou.

Do konca roku 2014 IUVENTA ešte plánuje zrealizovať rovnaké vzdelávania v rozsahu 2 školenia (Podpora a rozvoj globálneho vzdelávania a Podpora a rozvoj výchovy k občianstvu a multikulturalite).

Cieľ 4.: Podpora začlenenia rozvojových tém do študijných programov na vysokých školách.

Úloha: podporiť budovanie kapacít na VŠ na podporu zavádzania tém globálneho (GV) a rozvojového vzdelávania (RV) do výučby.

Nositeľ úlohy: MZVaEZ SR/SAMRS

Plnenie úlohy v roku 2014: Úloha špecifikujúca cieľ 4. AP 2014 bola splnená. V apríli 2014 bola vyhlásená výzva na predkladanie žiadostí o dotácie na projekty oficiálnej rozvojovej pomoci pre oblasť rozvojového vzdelávania v celkovej hodnote 100 000 EUR, ktorej hlavným cieľom je budovanie kapacít pre začleňovanie cieľov, princípov a tém globálneho vzdelávania do vzdelávacích programov na vysokých školách nepedagogických smerov. V grantovom kole boli podporené 3 projekty mimovládnych organizácií s finančnou podporou vo výške 96 911 EUR.

Cieľ 5.: Podporiť vedu a výskum na vysokých školách a univerzitách v oblasti rozvojovej problematiky.

Úloha:

1. Podpora vedy a výskumu v oblasti rozvojovej problematiky v rámci systému štandardných vedeckovýskumných finančných stimulov ako VEGA a KEGA.

Nositeľ úlohy: MŠVVaŠ SR

Plnenie úlohy v roku 2014: Úloha špecifikujúca cieľ 5. AP 2014 bola splnená.

Výskum v oblasti globálneho vzdelávania je možné podporovať prostredníctvom Vedeckej grantovej agentúry MŠVVaŠ SR a SAV (VEGA) a Kultúrnej a edukačnej grantovej agentúry MŠVVaŠ SR (KEGA).

Cieľ 6.: Zabezpečiť neformálne vzdelávanie mládeže v oblasti globálnych tém.

Úloha:

1. V rámci administrácie nového grantového programu Európskej únie pre mládež Erasmus + (2014 – 2020) sa budú propagovať nasledujúce dlhodobé priority: environmentálna výchova, výchova mládeže k ľudským právam, výchova k multikulturalite a globálne otázky. Projekty mladých ľudí zamerané na uvedené témy budú posudzované so špeciálnou prioritou.

Nositeľ úlohy: MŠVVaŠ SR/IUVENTA

2. V rámci programu Erasmus + podporovať medzinárodnú mobilitu mladých ľudí ako aj dobrovoľnícke služby mladých ľudí vo veku od 18 do 30 rokov v krajinách Európskej únie, ale aj v partnerských krajinách východnej Európy a Kaukazu (Arménsko, Azerbajdžan, Bielorusko, Gruzínsko, Moldavsko, Ukrajina), juhovýchodnej Európy (Albánsko, Bosna a Hercegovina, Macedónsko, Kosovo, Čierna HORA, Srbsko) a v krajinách Stredomoria (Alžírsko, Egypt, Izrael, Jordánsko, Libanon, Maroko, Sýria, Palestína, Tunisko) - t.j. aj v krajinách uvedených v Národnom programe oficiálnej rozvojovej pomoci SR.

Nositeľ úlohy: MŠVVaŠ SR/IUVENTA

3. Pripraviť pre mladých ľudí do 18 rokov pobytové podujatia (tábory zážitkového učenia) zamerané na témy: environmentálna výchova, výchova k multikulturalite ako aj ďalšie témy globálneho vzdelávania v rámci národného projektu ESF Praktík[16].

Nositeľ úlohy: MŠVVaŠ SR/IUVENTA

Plnenie úloh v roku 2014: Úlohy, v ktorých bol rozpracovaný cieľ 6. AP 2014 boli úspešne splnené.

IUVENTA je sídlom Národnej agentúry programu EÚ Erasmus+ pre oblasť mládeže a športu. Program v rámci svojich stálych priorít reflektuje témy globálneho vzdelávania. Prostredníctvom programu bolo v rámci dvoch predkladacích termínov (marec a apríl 2014) podporených 67 projektov v celkovej sume 1 495 958 €, z toho 34 projektov reflektovalo na témy globálneho vzdelávania.

Súčasťou programu Erasmus+ je aj Európska dobrovoľnícka služba, v rámci ktorej mladí ľudia zo Slovenska vo veku 18 - 30 rokov vykonávajú dobrovoľnícku činnosť aj v rozvojových krajinách. Do októbra 2014 bolo vyslaných 29 slovenských dobrovoľníkov prevažne do Gruzínska a Arménska a prijatých 9 mladých dobrovoľníkov z rozvojových krajín, ktorí budú svoju dobrovoľnícku činnosť vykonávať na Slovensku počas roku 2014 a 2015.

V rámci NP KomPrax mali mladí ľudia možnosť realizovať malé projektové zámery v sume 200 €. V roku 2014 bolo zrealizovaných 149 spomínaných projektov, ktoré reflektovali témy globálneho vzdelávania[17].

IUVENTA v roku 2014 realizovala 5 podujatí s celkovým počtom 314 účastníkov (NP PRAKTIK). Do konca roku 2014 IUVENTA ešte plánuje zrealizovať rovnaké podujatia v rozsahu 3 táborov (Podpora a rozvoj globálneho vzdelávania, Podpora a rozvoj výchovy k občianstvu a multikulturalite, Podpora a rozvoj environmentálnej výchovy).

Cieľ 7.: Zabezpečiť prístup verejnosti, zamestnancov verejnej správy, politikov a médií k informáciám o globálnych problémoch a problémoch rozvojových krajín tak, aby boli schopní zaujať aktívny prístup k ich riešeniu.

Úloha:

1. Ponúknuť aktuálne informácie k téme globálneho vzdelávania, výchovy k občianstvu a multikulturalite ako aj environmentálnej výchovy v práci s mladými ľuďmi prostredníctvom distribúcie špeciálnych prezentačných materiálov a aktivít tematických centier mládeže (TCM: Aj nás sa to týka, Košice; TCM: Svet je rôznorodý, Prešov; TCM: Enviro zážitok, Banská Bystrica[18]).
Nositeľ úlohy: MŠVVaŠ SR /IUVENTA
2. Zorganizovať Živú knižnicu zameranú na tému podpory dobrovoľníctva v rozvojových krajinách prostredníctvom Európskej dobrovoľníckej služby počas Európskeho týždňa mládeže.
Nositeľ úlohy: MŠVVaŠ SR /IUVENTA
3. Prispievať na portál www.globalnevzdelavanie.sk aktuálnymi modulmi a metodickými materiálmi pripravenými v rámci projektov IUVENTY (Komprax, Praktik) súvisiacimi s témami globálneho vzdelávania.
Nositeľ úlohy: MŠVVaŠ SR /IUVENTA
4. Prostredníctvom siete Eurodesk[19] informovať verejnosť o aktivitách v práci s mládežou súvisiacich s témami globálneho vzdelávania. Vybrané príspevky prezentovať aj na Európskom portáli pre mládež[20].
Nositeľ úlohy: MŠVVaŠ SR /IUVENTA
5. Ponúknuť aktuálne informácie, výstupy a príspevky žiakov v rámci Olympiády ľudských práv verejnosti[21], zamestnancom verejnej správy, politikom a médiám.
Nositeľ úlohy: MŠVVaŠ SR /IUVENTA
6. Vyčleniť finančné prostriedky na verejnú informovanosť v rámci Zamerania bilaterálnej rozvojovej spolupráce SR.
Nositeľ úlohy: MZVaEZ SR/SAMRS
Financovanie: MZVaEZ SR – Zameranie bilaterálnej rozvojovej spolupráce SR, rozpočtová položka pre verejnú informovanosť.
7. Iniciovať spoluprácu s médiami v oblasti pokrývania témy rozvojovej spolupráce a humanitárnej pomoci.
Nositeľ úlohy: MZVaEZ SR/SAMRS
8. Aktualizovať webovú stránku www.slovakaid.sk s informáciami o projektoch a výsledkoch oficiálnej rozvojovej spolupráce Slovenskej republiky.
Nositeľ úlohy: SAMRS/MZVaEZ SR

Finančná náročnosť: prevádzkové náklady SAMRS

Plnenie úloh v roku 2014: Úlohy, v ktorých bol rozpracovaný cieľ 7. AP 2014 boli splnené alebo sa kontinuálne plnia.

Do konca roku 2014 IUVENTA plánuje vydať 3 metodicko-informačné materiály v celkovom náklade 1500 ks financované z prostriedkov NP PRAKTIK.

IUVENTA zorganizovala 2 regionálne konferencie[22] (Žilina a Košice) v rámci NP PRAKTIK spojené s realizáciou Živých knižníc za účasti príslušníkov marginalizovaných skupín.

Akreditované vzdelávacie moduly a metodické materiály súvisiace s témou globálneho vzdelávania budú zverejnené na portáli www.globalnevzdelavanie.sk.

Počas roku 2014 IUVENTA spustila Európsky portál pre mládež aj v slovenskej mutácii, kde je vytvorená samostatná sekcia reflektujúca globálne vzdelávanie pod názvom: „Mysli globálne“. Počas roku boli zverejňované príspevky s touto problematikou.

Prostriedky MZVaEZ SR vyčlenené na verejnú informovanosť boli efektívne využité na usporiadanie podujatí zameraných na oblasť rozvojovej spolupráce napr. medzinárodnej konferencie o rozvojovej spolupráci a rozvojového dňa v Starej tržnici. V nadchádzajúcom roku budú vyčlenené finančné prostriedky na organizáciu viacerých podujatí v rámci Európskeho roka rozvoja 2015 zameraných na zvýšenie verejnej informovanosti o rozvojovej spolupráci Európskej únie i Slovenskej republiky a podporu aktívnej účasti občanov pri tvorbe a implementácii rozvojovej politiky.

V rámci projektov boli zo strany MZVaEZ SR finančne podporené cesty slovenských novinárov do partnerských krajín, čím sa prispelo k lepšej informovanosti verejnosti o cieľoch, aktivitách a výsledkoch oficiálnej rozvojovej spolupráce Slovenskej republiky. Zástupcovia médií sú tiež pravidelne pozyvaní na podujatia v rámci SlovakAid.

Webová stránka www.slovakaid.sk je prístupná pre širokú verejnosť, prehľadná a pravidelne aktualizovaná informáciami o oficiálnej rozvojovej spolupráci Slovenskej republiky.

Cieľ 8. Prehĺbenie spolupráce ministerstiev a ostatných relevantných aktérov.

Úlohy:

1. Prehĺbenie spolupráce rezortov zodpovedných za problematiku globálneho rozvojového vzdelávania a ostatných relevantných aktérov, s cieľom posilniť inštitucionálne spoluvlastníctvo implementačných procesov a zvýšiť kvalitu a koherenciu realizácie stratégie globálneho rozvojového vzdelávania.

Nositeľ úlohy: MZVaEZ SR, MŠVVaŠ SR/MPC, SAMRS, PMVRO, MVO, ZMOS

Plnenie úloh v roku 2014: Úlohy, v ktorých bol rozpracovaný cieľ 8. AP 2014 sa kontinuálne plnia alebo boli splnené. Pracovná skupina globálneho a rozvojového vzdelávania (GV a RV) sa pravidelne schádza a sleduje rôzne programové oblasti globálneho a rozvojového vzdelávania – vo formálnom vzdelávaní, v neformálnom vzdelávaní, GV a RV na vysokých školách, rozvoj „resource centra“ v danej oblasti. Podieľa sa na implementácii Národnej stratégie globálneho vzdelávania na Slovensku. Stálou úlohou je podpora dialógu a prehĺbenie spolupráce v agende GV a RV s MŠVVaŠ SR. Téma globálneho a rozvojového vzdelávania bola zaradená do programu rokovaní Koordinačného výboru pre rozvojovú spoluprácu Slovenskej republiky. Koherencia realizácie stratégie globálneho rozvojového vzdelávania bude jednou z tém pre novovytvorenú Pracovnú skupinu pre koherenciu politik pre rozvoj.

Zoznam skratiek

AGRIS FAO	Medzinárodný informačný systém pre poľnohospodársku vedu a technológiu FAO (International System for Agricultural Science and Technology FAO)
BR OSN	Bezpečnostná rada OSN (UN Security Council)
CETIR	Centrum pre odovzdávanie skúsenosti z integrácie a reforiem
CSP	Stratégia rozvojovej spolupráce s partnerskou krajinou (Country strategy paper)
DAC	Výbor OECD pre rozvojovú pomoc (Development Assistance Committee)
EBOR	Európska banka pre obnovu a rozvoj (European Bank for Reconstruction and Development)
ECB	Európska centrálna banka (European Central Bank)
EK	Európska komisia
ESF	Európsky sociálny fond (European Social Fund)
EUBAM	Hraničná podporná misia Európskej únie pre Moldavsko a Ukrajinu (European Union Border Assistance Mission to Moldova and Ukraine)
EULEX	Misie Európskej únie na presadzovanie práva v Kosove (European Union Rule of Law Mission in Kosovo)
EUMM	Pozorovateľská misia Európskej únie v Gruzínsku (European Union Monitoring Mission in Georgia)
EUPOL	Policajná misia EÚ v Afganistane (European Union Police Mission in Afghanistan)
EUPOL COOPS	Policajná misia EÚ na Palestínskych územiach (European Union Police Mission in the Palestinian Territories)
EYD	Európsky rok rozvoja (European Year of Development)
FAO	Organizácia OSN pre výživu a poľnohospodárstvo (UN Food and Agriculture Organization)
MF SR	Ministerstvo financií SR
MH SR	Ministerstvo hospodárstva SR
MO SR	Ministerstvo obrany SR
MPC	Metodicko-pedagogické centrum
MPRV SR	Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR
MŠVVaŠ SR	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR
MVO	Mimovládne organizácie
MVRO	Mimovládne rozvojové organizácie
MV SR	Ministerstvo vnútra SR
MZVaEZ SR	Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR
NATO	Organizácia Severoatlantickej zmluvy (North Atlantic Treaty Organization)
OBSE	Organizácia pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe (Organization for Security and Co-operation in Europe)
ODA	Oficiálna rozvojová pomoc (Official Development Assistance)
OECD	Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (Organization for Economic Cooperation and Development)
OECD DAC	Výbor OECD pre rozvojovú pomoc (Development Assistance Committee)
ORPO	Odbor rozvojovej a humanitárnej pomoci
OSN	Organizácia Spojených národov (United Nations)
PMVRO	Platforma mimovládnych rozvojových organizácií
SAMRS	Slovenská agentúra pre medzinárodnú rozvojovú spoluprácu
SR	Slovenská republika
ŠPÚ	Štátny pedagogický ústav
UA	Ukrajina
UNDP	Rozvojový program OSN (UN Development Programme)
VPS	Všeobecná pokladničná správa

-
- [1] Dokument je možné nájsť na webovom sídle MZVaEZ SR (http://www.mzv.sk/sk/zahranicna__politika/oficialna_rozvojova_pomoc-slovenska_rozvojova_pomoc).
- [2] DAC Special Review of the Slovak Republic, <http://www.oecd.org/dac/peer-reviews/49512222.pdf>
- [3] Dokument je možné nájsť na webovom sídle SAMRS (<http://slovakaid.sk/en/news/577-strategia-monitorovania>).
- [4] Na rozdiel od tradičných startupov v inovačnej agende, startupy v bilaterálnej rozvojovej spolupráci implementujú už zabehnuté podnikateľské subjekty zo Slovenska v partnerských krajinách. Pojem Startup v materiáli je chápaný ako nástroj na nadviazanie a vytváranie nových partnerstiev medzi slovenskými podnikateľskými subjektmi a súkromným sektorom v partnerských krajinách.
- [5] V zmysle metodiky DAC zahŕňa pojem oficiálna rozvojová pomoc (ODA) finančné zdroje plynúce do rozvojových krajín a do medzinárodných rozvojových organizácií, ktoré sú poskytované verejnými inštitúciami (vrátane miestnych vlád) alebo ich výkonnými agentúrami. Aktivity spadajúce pod ODA majú za hlavný cieľ podporiť hospodársky a sociálny rozvoj rozvojovej krajiny, musia byť určitým spôsobom zvýhodnené a musia obsahovať grantovú zložku minimálne 25%.
- [6] Uvedená suma vychádza zo Strednodobej stratégie.
- [7] Dokument je možné nájsť na webovom sídle MZVaEZ SR (http://www.mzv.sk/sk/zahranicna__politika/oficialna_rozvojova_pomoc-slovenska_rozvojova_pomoc).
- [8] Dohoda o rozvojovej spolupráci medzi SR a Keňou bola podpísaná 14. 12. 2011 a platnosť nadobudla 10. 11. 2013.
- [9] Dokument je možné nájsť na webovom sídle MZVaEZ SR (http://www.mzv.sk/sk/zahranicna__politika/oficialna_rozvojova_pomoc-slovenska_rozvojova_pomoc).
- [10] Dohoda o rozvojovej spolupráci medzi SR a Moldavskom bola podpísaná 16. 10. 2013 a platnosť nadobudla 22. 5. 2014.
- [11] Dokument je možné nájsť na webovom sídle MZVaEZ SR (http://www.mzv.sk/sk/zahranicna__politika/oficialna_rozvojova_pomoc-slovenska_rozvojova_pomoc).
- [12] V súlade s rezolúciou BR OSN č. 1244/99.
- [13] V súlade s rezolúciou BR OSN č. 1244/99.
- [14] Stratégia bola schválená vládou SR 18. 01. 2012 a je možné ju nájsť na webovom sídle MZVaEZ SR (http://www.mzv.sk/sk/zahranicna__politika/oficialna_rozvojova_pomoc-slovenska_rozvojova_pomoc).

[15] <https://komprax.iuventa.sk/SitePages/Akreditovan%c3%a9%20vzdel%c3%a1vacie%20programy.aspx>

[16] Tábory zážitkového učenia sú určené pracovníkom školských zariadení ako súčasť vzdelávacieho modulu a slúžia na overenie získaných kompetencií v daných témach. Sekundárnou cieľovou skupinou projektu sú mladí ľudia – účastníci táborov.

[17] Vzdelávaci modul pre mladých vedúcich (15 – 17 rokov) umožňuje v rámci overenia praktických zručností realizáciu vlastného mladého projektu (náklady max. 200 €) a účastník si môže zvoliť si akúkoľvek tematickú oblasť.

[18] <https://www.iuventa.sk/sk/sub/projektpraktik/T-C-M-.alej>

[19] <http://www.iuventa.sk/sk/Eurodesk/Home.alej>

[20] <http://europa.eu/youth/sk>

[21] Bližšie informácie na stránke: <https://www.iuventa.sk/sk/Olympiady/Olympiady-a-sutaze/OLP/15-rocnik-OLP-2012-2013/Celostatne-kolo.alej>

[22] <https://www.iuventa.sk/sk/sub/projektpraktik/T-C-M-.alej>